

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predel 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadružni dom — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socijalne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za Inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 93.

Sreda, 22. novembra 1933.

Leto VIII.

Med čehoslovaškimi sodrugi.

Pot s. Topalovića v Prago. — Navezani so najožji stiki med nami in socialističnim gibanjem v Čehoslovaški.

Moram se oprostiti radi objave tega poročila, ker se bojim, da bi moglo vzbudititi, kako gre tu za mojo osebno zadevo. Imel sem že večkrat prililki prisostovati velikim manifestacijam mednarodnega socialističnega in svobodnega socialističnega strokovnega pokreta v vseh evropskih državah, razen Rusije. Manifestacijam, ki so bile neskorazmerno večje, kakor je bilo moje sedanje srečanje s češkimi sodrugi. Vendar o vsem tem nisem pisal. Ako pa sedaj želim sporočiti vsem sodrungom dokaze najglobokejšega bratstva in prijateljstva, katero nas veže z našimi sodrugi v Čehoslovaški, čehoslovaške, nemške in madžarske narodnosti, storim to radi tega, ker je to v današnjih prilikah velikega praktičnega in moralnega značaja, da se bo globoko ukoreninil v naši naši sodrugi in prijateljev prepričanje, da je med jugoslovanskimi socialisti in socialisti v Čehoslovaški stvorjena.

Čvrsta moralna in politična zajednica za bodoče skupno delo v vseh vprašanjih.

To delo bo treba sedaj organizirati. Mi v Jugoslaviji moramo storiti vse, da bomo dobili potrebne organe, v prvi vrsti svojo socialnodemokratično stranko. Med našimi strokovnimi in zadružnimi organizacijami, našimi socialno-političnimi, kulturnimi in političnimi ustanovami ter sličnimi institucijami v Čehoslovaški se bo vzpostavil najožji organizacijski stik in najbližja delavna skupnost. Mi smemo računati ne samo na bratstvo in prijateljstvo, ampak tudi na všecko, da bomo pomagali v sodelovanju naših sodrungov v Čehoslovaški pri našem delu na stvarjanju velikega socialističnega gibanja.

Jugoslovanski socializem gre svoju razvoju nasproti

in pred njim se sedaj odvajajo nove velike perspektive velikega dela. To delo bo predvsem nosilo znak najglobljega in najintimnejšega sodelovanja med jugoslovanskim in čehoslovaškim socializmom. Ta skupnost se bo potem, glede na politične in gospodarske potrebe, še razširila. Na tem mestu naj zdostuje, da zarišem:

samo splošno smer bodočega razvoja.

O vsem nadaljnjem bodo odlöčali naši pristojni forumi rednim potom, ki bodo na pravilih potrebne sklepe.

V čehoslovaški obстоje v resnici silajno socialistično gibanje.

Čehoslovaška ima domala iste zunanjepolitične kot notranje-politične probleme pred seboj, kakor jih imamo mi. Ona je industrijsko mnogo bolj razvita od Jugoslavije, vendar pa ima tudi zelo veliko poljedelstvo, ki je tudi v političnem pogledu zelo važen faktor. Tudi čehoslovaško delavstvo, ki ga mora voditi računa o različnih narodnostih v državi, računa pa mora tudi z relativno velikim komunističnim gibanjem, katero je nastalo po prevratu. Brez dvoma predstavljajo čehoslovaška država, čehoslovaška politična demokracija in čehoslovaški socialistični občinski društveni in politični in socialni organizacijski zavetniki.

Dovolj je, če naglasim nekoliko dejstev. V čehoslovaški sta v fašizem in komunizem zelo nazadovala in čehoslovaška demokracija odločno zavrača vse poizkuse fašističnih organizacij, da bi se razvile, pa naj že pripadajo katerikoli narodnosti.

Fašizem ali socialism.

Fašizem: diktatura/ surove sile

Marcel Delt, francoski majski socialist, piše pod tem naslovom:

V novemborskem zvezku »Europäische Revue« med drugim:

»Fašizem poizkuša uvesti gospodarstvo po načrtu, kakor to tudi poizkuša ruski boljševizem. Roosevelt v Zedi-

nih državah. Taki poizkusi morejemo imeti le v toliko uspeha, v kolikor se kršijo načela kapitalizma, in v kolikor to iniciativi prepoji pretekapitalistično mišljenje in poizkus vodi. Nesreča je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

je, da poizkus, če se nahaja v rokah fašizma samega, da ta uničuje delavški in politični in kulturni življenje. Vendar, kakor zanes-

Zato se človeku, ki si predstavlja, da zna vsaj nekoliko z lastno glavo misliti, zdi preuranjeno, da bi že sedaj iskal izhoda z raznimi načrti, v času in okoliščinah, ki še najbrž niso za to primerne.

Mislim, da ne bo odveč, če iz naslovnega članka v »Svobodi« ponovim odstavek, s katerim želimo opozoriti vse naše funkcionarje v strokovnih, gospodarskih in drugih delavskih ustanovah: »Vsa umetnost socialistične politike, ki naj bo končno vzgoja k socializmu potom izkušenj v akciji, je v tem, da se v vsakem položaju postavi na prave stebre most od interesenta do ideje. Smer in tempo akcije je treba urejevati tako, da ne gredo noge drugam, kamor hoče glava, in da zopet glava ne hiti predaleč pred nogami, da se ne spodtakne.«

—r.

Karl Seitz deset let dunajski župan.

V delavskem domu v Favoritu na Dunaju so sodruži priredili dunajskemu županu s. Karlmu Seitzu posebni slavnostni večer. Dunajski župan oziroma občinski svet je mnogo storil za občino, kar priznavajo tudi nasprotniki.

Na slavnosti je pozdravil župana mestni svetnik s. dr. Danneberg, ki je rekel med drugim:

»Mi socialisti slavimo svoje sodruge navadno, ko umrjejo, zakaj nam ne gre za osebo, marveč za stvar; redkost je, da slavimo živečega sodruga. Po kalendru ima naš župan že precejšnje število let na grbi, vendar spada, kar se delovne sile in energije tiče, med naše najmlajše. Ni treba opisovati, kar se je izvršilo v zadnjih deseti letih na Dunaju. To smo sami doživeli, to živi v nas. Govorilo se je o milijardi v kamen in s tem je mišljena gradba naših stanovanjskih zgradb. Ta kamenita milijarda pomeni srečo za 80.000 ljudi. Želimo, da župan Seitz ostane še dolgo let v velikem boju in nas vodi v boljšo bodočnost.«

Zupan Seitz je odgovoril:

»Mi ne častimo oseb, ne zanašamo se nanje, ker vemo, da v tem gibanju nemožič često oni, ki je na skromnem mestu, več stori kakor oni na vidnem mestu. Naš uspeh ni v tem, če napravimo gotov zakon ali zgradimo hišo, naš veliki uspeh je, da pridobimo zadnjega proletarca za našo idejo. Kapitalistični svet si hoče še enkrat opomoci in je poskušal z orožjem, ki je njega last, ubiti orožje duha in demokracije. Mi nismo zaradi tega protikapitalisti, da bi tajili zgodovinsko potrebo kapitalizma. Priznavamo, da je ustvaril velika kulturna dobra, pravimo pa: danes je svojo nalogu izvršil. Kdor meni, da je sedanja kriza le konjunkturka kriza, bo doživel bridko razočaranje.«

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, storil takoj svojo dolžnost!

Tone Maček:

Slučaj Kumberger.

»Sedaj pa pazi.«

Z grudo premoga je Janez izbil kljuko, s katero je bila stranica pričvrščena na ročico, z nago krenjno je stranico, ki jo je izsipajoči se premog odbil, potegnil na stran, da ni padla v odprtino, nato pa je naguil gare nad šaht, se obesil nanje in jih dvakrat, trikrat premikastil, da so se popolnoma izpraznile. Stranico je nato zopet pričvrstil nazaj.

»Pri tem delu moraš biti dokaj spreten. Ko odbiješ kljuko, moraš paziti, da ti premog ne vrže stranice v šaht, sicer bi jo šele drugi dan dobil nazaj, tam doli, kjer se izpraznjuje. Pa tudi cele gare ti kaj rade zdrknejo v luknjo in tedaj je treba dosti truda, da se jih zvleče nazaj.«

Še parkrat je pomagal Janez Francetu voziti gare, potem pa je rekel:

»Zdaj pa le sam poskusil. Če se ti kaj pripeti, pa pridi povedati.«

Že prvič, ko je sam vozil, je »zaklal« gare tako, da so se kolesa zarila globoko v blato med tirnimi pragovi. Upiral se je z nogama, z rokama, potem s hrbotom, da je bil ves opraskan in lisast po koži, a gare so stale kakor primrznjene. Ker se le predolgo ni vrnil na odkop, je šel Janez pogledat, kaj je z njim.

Amerika je priznala sovjetsko Rusijo.

Zedinjene države v Ameriki so nedvomno kapitalistično razvita in bogata država. Ne manjka tam tudi ne skrajnega siromaštva zlasti v sedanji krizi, ko je nad deset milijonov delavcev brez dela. Rooseveltov načrt se po svoji naravi ni obnesel, da bi znatno zmanjšal nezaposlenost. Ali kapitalistični Ameriki klub temu ne bi bilo treba iskati stikov z Rusijo, če ne bi vedela, da je sedaj ugoden položaj za kupčijske zveze z Rusijo. Zedinjene države dobe namreč po sklenitvi nenapadalnega pakta med obema državama ogromna načrila industrijskih izdelkov, ki bi jih bila sicer dobavljala Evropa. Prvo naročilo je baje že izvršeno in znaša nad pol milijarde dolarjev, to je do 30 milijard dinarjev.

O sklenjenem sporazumu, ki pa še ni definitiven, poročajo, da obsegajo naslednje tečke:

1. Obe državi se odrekata vsakemu vmešavanju v notranje zadeve druge države. Odpravi se vsaka komunistična propaganda v Zedinjenih državah.

2. Svetovno versko udejstvovanje obojestranskih državljanov v Rusiji in Ameriki.

3. Konzularna pogodba o medsebojni pravni pomoči, s čimer naj se zagotovijo obojestranskim državljanom civilne pravice, kakor jih uživajo lastni državljanji.

4. Rusija ukine vsa zasledovanja

ameriških državljanov zaradi gospodarskega vohunstva. Že obseceni se oproste.

5. Rusija se odreka vsaki zahtevi po odškodnini za škodo, ki so jo napravile ameriške čete v Sibiriji leta 1918.

6. V dobi pogajanj za ureditev medsebojnih terjatev ne bo Rusija ničesar podvzela zoper razsedbo sovjetskih.

7. Obe državi izražata upanje v naglo ureditev vprašanja dolgov.

Zedinjene države odslej ne bodo večupoštevale bivših carskih in Kremeljkih ruskih diplomatičnih zastopnikov, kakor je bilo doslej običaj.

Najbolj neprijetno je dirnilo to priznanje Nemčijo in Japonsko, ker je vendarle tudi mogoče, da so pakt pospešili zunanjepolitični interesi. Obe državi, Rusija, kakor Zedinjene države, se bojita japonske agresivnosti in ekspanzivnosti, še bolj pa je ogrožana ruska Sibirija, ki seza v najbljžje zaledje Japonske, zlasti s svojim Vladivostokom. Na drugi strani pa zopet pomeni ta pakt utrditev miru.

Za nas je bistveno važno, da so evropske države zaigrale tesnejše gospodarsko sodelovanje z Rusijo. To nas bo še dalje teplo, ker preveč gledamo na diktatorsko pohlepnost kakor na socijalne razmire.

Protifašistični režim v Rumuniji.

Romunska vlada proti nacionalističnim ekstremistom.

Nova liberalna romunska vlada je soglasno sklenila razpustiti ekstremne nacionalistične romunske organizacije »Železno gardo« Gordeana in »Ligo narodne odbrane«, ki jo vodi prof. Cuză, ker stalno ogrožajo javni mir in red v državi. Istočasno pripravlja vlada tu-

di potrebne korake, da likvidira naraščajoči hitlerizem med nemško narodno manjšino na Erdeljskem.

Dve državi male antante sta torej že odločno nastopili proti hitlerizmu in ekstremnemu nacionalizmu.

Češki minister pravde o neodvisnosti in nepristranosti sodnikov.

Minister dr. Meissner: »Najvažnejša je nepristranost sodnikov.«

V čehoslovaškem parlamentu so se te dni pečali poslanci z očitki senatnega predsednika najvišjega sodnika države države, Vache, ki je na kongresu slovenskih pravnikov v Bratislavu minulo jesen kritiziral vladu radi znižanja plač sodnikov.

Minister pravde, socialni demokrat dr. Meissner, je v debati poslancev o tem predmetu med drugim omenil sledęce:

»Dvomim, če je bilo ravno primereno, da je predsednik dr. Vache kritiziral vladu pred sodniki slovenskih držav Poljske, Jugoslavije in Bolgarije. Ne izogibljem se pa ugotavljanju resničnosti očitka, da so sedanji in prejšnji ministri pravde skušali »pavperizirati« (t. j. obubožati sodnike), da bi jih nopravili s tem odvisne. Ta očitek ne zadeže sedanje vlade in mene, ki smo do-

segli dodatke za sodnike in jih obdržali tudi v sedanji težki finančni situaciji.«

Neodvisnost sodnika.

»Jaz visoko cenim princip neodvisnosti sodnikov. Ne skladam pa se z izjavami onih visokih sodnikov in drugih sodnih činiteljev v tem, da stavijo oni v ospredje samo neodvisnost sodnikov, medtem ko smatrjam jaz za najvažnejše nepristranost sodnika.«

Smatram, da nismo sprejeli v ustavo neodvisnost sodnikov kot privilegij stanu, ampak v svrhu obrambe državljanov pred pristranskimi razsodbami sodnikov. Ustava polaga glavno važnost na nepristranost sodnega izreka. Treba je paziti na to, da bi se pod neodvisnostjo sodnika često ne skriva-

la pristranska odločba, najs bi v tej ali oni smeri. Občinstvo ni interesirano predvsem na neodvisnosti sodnika, temveč na nepristranosti sodnikove odločbe in zato zahteva neodvisnost sodnika.«

Tehtna izvajanja češkega ministra pravde veljajo v polnem obsegu tudi za naše državljane, kot sodnike, zlasti pa za naše delavstvo.

Doma in po svetu.

Poprava pravilnika za narodno skupščino. Razni poslanci so stavili v narodni skupščini interpelacije in predloge ter jih ob tej priliki utemeljevali z dokazovanjem svojega stališča in navajanjem dejstev. Da se to ne zgodi več, določa popravljeni poslovnik, da poslanci ob vložitvi interpelacij ne smejjo utemeljevati, marveč jo samo vročiti parlamentu. Razprava je dopustna šele tedaj, če pride interpelacija v razpravo.

Zakon o obvezni telesni vzgoji naroda. V narodni skupščini obravnavajo te dni zakon o obvezni telesni vzgoji naroda. Vzgoji bi bila podvržena moška in ženska mladina do dvajsetega leta. Med šolsko vzgojo v šoli, pozneje pa ob nedeljah pri vseh šolah in društvi, ki odgovarjajo določbam zakona. Poročalec je zatrjeval, da ta telesna vzgoja nima zahrnjenih namenov, marveč hoče le gojiti v mladini oziroma narodu telesno higijeno in moralne vrline, to je, državno edinstvenost, načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno brambo države. Med glavnimi nalogami te vzgoje bi bil tudi kulturni dvig naroda. Poročalec je tudi reklo, da imajo sosedne države enake zakone, ki pa imajo v bistvu drugačen namen. Mi tega ne potrebujemo. V debati se je oglasil tudi poslanec dr. Pavlič, ki je predlagal, da se načelo značajnosti in v slučaju potrebe sposobno

Simončič, kakor poroča ponedeljski »Slovenec«. Dragi krščanski socialci, ne jezite se torej v svoji »Pravici« nad »Del. Politiko«, če Vam očita, da ste žuta organizacija. Bodite prepričani, da bi bilo nam mnogo ljubše, če bi bilo vse delavstvo združeno v razrednih, bojevih delavskih strokovnih organizacijah kakor pa, da se cepi na organizacije, ki jim je bil ustanovitelj Pollak, danes jim je pa vodnik dr. Megušar, ki ni poznan baš kot prijatelj samostojnega, res nedvisnega delavskega gibanja. V kako škodo je delavstvu žuta organizacija, se vidi tudi iz sklepa JSZ v Kranju, da delavstvo ne potrebuje svojega delavskega strokovničarskega časopisa, ker je po mnenju kršč.-socialnih vodij bolj važno, da se med delavstvom razširja »Slovenec«, ki se navdušuje za zmago veleposilstnikov v Španiji, za diktaturo buržuazije v Avstriji, za konkubinat Hitlerjevev in cerkvene gospode v Nemčiji, za odpravo ustave na Poljskem, skratka za diktaturo aristokracije in buržuazije nad delovnim ljudstvom.

Beograjski zasebni nameščenci za pokojninsko zavarovanje. V nedeljo so imeli beograjski zasebni nameščenci zborovanje, na katerem so zahitevali, da se pokojninsko zavarovanje uvede po vsej državi, ne samo v Sloveniji in Dalmaciji. Dalje so zahitevali, da se službena doba za doseg polne rente zniža od 40 na 30 let.

Engelbert Gangl je praznoval te dni šestdeseti rojstni dan. Gangl je mladinski pisatelj. Služil je kot učitelj pred vojno v Idriji, kjer je bil izvoljen s podporo delavstva za deželnega poslanca. Sicer pa je igral vlogo v sokolstvu.

Bivši ljubljanski župan Peter Graselli umrl. Leta 1883. so v Ljubljani zmagali pri volitvah v občinski svet Slovenci ter izvolili za župana Grasella, ki je županoval Ljubljani do po-tresnega leta 1895. Pred letom 1883. so bili gospodarji na ljubljanskem magistratu takozvani »Kranjci« z nemško večino. Graselli je bil miroljuben naprednjak, ki se je udejstvoval zlasti v kulturnih institucijah, kakor čitalnice in gledališkem odrnu, v Slovenski Matici itd. Pozneje je bil ravnatelj mestnega užitninskega urada. Doživel je 93 let ter je šele pred nekaj meseci obnemogel. Nekaj časa je bil deželnini in državni poslanec.

962.868 nezaposlenih je registrirano v Italiji dne 31. oktobra tega leta, od katerih je 730.580 moških in 232.288 žensk. Koncem junija je bilo brezposelnih 907.463, to se pravi, da je do konca oktobra njih število poraslo za 55.405. — In še se dobe nekateri, ki verujejo, da šašizem odpravlja brezposelnost.

Nenapadalni pakt med Nemčijo in Poljsko. Kancler Hitler se čuti osamljenev. Zato bi se rad približal vzhodnim sosednjim državam. Med Nemčijo in Poljsko so se že pričela pogajanja radi sklenitve nenapadalnega pakta. Istotako si Hitler želi prijateljstvo s Čehoslovaško. Seveda ne igrajo tu nobeni plemenski razlogi vlogo, marveč čisto gospodarsko-politični ali kapitalistični. Taki pakti bi pa obenem pomenili, da se nahajamo tik pred vojno.

Iz procesa o požigu nemškega parlamenta. Breslavski višji policijski predsednik Heines je bil zaslišan kot priča v procesu. Med izpovedjo je očital predsedniku sodišča, da je v procesu preveč »popustljiv« ter zagrozil s fašisti. To je zopet lepa stvar s tega procesa.

Kako govoril nemški cesarski princ. Na volilnem shodu v Hamburgu je rekel princ Avgust Viljem (sin bivšega cesarja): Moj voditelj, stoddostno bomo glasovali zate, če izjavljaš, da Nemčija ne bodi več pljuvalnik sveta. — To je program bivšega cesarskega princa.

Kongres Židov v Londonu. Angleški Židi so imeli nedavno tega konferenco v Londonu. Navzočih je bilo 500 delegatov, ki so zastopali 150.000 Židov. — Sklenili so soglasno bojkot nad nemškim blagom ter bodo pozvali britiske državljane, da bojkot izvajajo.

Za šolsko deco kupujte le pri nas na Slovenskem tegu št. 6, trgovina Ljudske tiskarne d.d.

Gostovanje javorniškega pevskega zboru »Svobode« v Ljubljani.

V soboto, dne 25. novembra 1933 priredita ob 20. uri »Svoboda« in »Zarja« v Ljubljani svoj II. (XXI.) delavski prosvetni večer v dvorani Delavske zbornice.

Središče večera bo nastop pevskega zboru javorniške podružnice »Svobode«, ki bo zapel pod taktirko pevovodje Frana Mencingerja pesmi Henriha, Prelovca, Deva, Adamiča, Juvanca in več koroških narodnih in znamenito rusko narodno v ruskem jeziku »Dvanajst razbojnikov«.

Pevski zbor javorniške »Svobode« sestoji iz kovinarjev KID, takorekoč iz sodrugo težke železne industrije, ki so tudi gospodarji v svoji javorniški občini.

Dvorana Delavske zbornice bo ta večer odmevala pozdravnih pesmi in vzklikov ljubljanskih svobodašev ter kovinarjev, ker bomo v popolnem smislu besede svoji med svojimi.

Kot kovinar-svobodaš in strokovno organiziran kličem vsem svojim sodrugom kovinarjem:

V soboto, dne 25. novembra 1933 vsi kovinarji na ta delavski prosvetni večer, da slišimo naše pevce težke železne industrije.

Popoldne pa, kdor le more, na kolodvor k sprejemu ob 16.09 uri.

— b —
kovinar-svobodaš in član SMRJ.

Ljubljana.

II. (XXI.) delavski prosvetni večer »Svobode« in »Zarje« v Ljubljani.

V soboto, dne 25. novembra t. l. ob 20. uri bo v dvorani Delavske zbornice II. (XXI.) delavski prosvetni večer »Svobode« in »Zarje«.

Glavna točka sporeda bo nastop pevskega zboru »Svobode« iz Javornika, nadalje sledi solospevi svobodašice Mije Vidovičeve, recitacije (prednastata ss. Poldi in Ivan Skuk), muzikalne točke delavске godbe »Zarja«, soli Milosa Žiherja na saksofonu, instrument na žago s spremeljevanjem klavirja, vmes pa bo nastopil gorovilni zbor »Svobode« Ljubljana.

Večer bo lep, bogat in na umetniški višini. Sodruži in sodružice, pridite! Vstopnina 3, 2 in 1 Din.

Protestni shod čevljarije proti inozemski konkurenči. V Ljubljani v dvorani Delavske zbornice so imeli v nedeljo čevljariji in zastopniki domačih tovarn obutev protestno zborovanje proti inozemski konkurenči čevljarskih izdelkov. Z resolucijo je soglašal končno tudi zastopnik trgovske zbornice, dasi je obenem očital zborovalcem, da jih je že zdavnaj opevoril na to nevarnost. — A tudi čevljariji so izjavljali, da vodijo borbo že dalje časa, toda brez uspeha.

Maribor.

Nedeljski počitek in nadure po tekstilnih tovarnah. Zopet dobivamo pritožbe delavstva, da tekstilni tovarnarji še vedno zahtevajo od delavstva nadurno delo, in to celo ob nedeljah ter običajno tega ne plačujejo z zakonitim 50 odstotnim poviškom. Na stotine delavk in delavcev prosjači okrog tovarn za delo, a kljub temu si dovoljujejo tovarnarji, zlasti inozemci kršiti naše predpise zakona o zaščiti delavcev o nadurnem delu. Opozarjam delavce, da lahko nadurno delo vsekdar odklonijo, če isto ni bilo pravilno sklenjeno s tajnim glasovanjem delavstva v tovarni. Ta sklep delavstva pa mora še

odobriti Inšpekcijski delo, in sicer vsake 3 mesece vnovič. Ob nedeljah pa je izrecno predpisani zakoniti nedeljski počitek. Vsaka ura ob nedeljah je nadura in mora biti plačana s 50 odst. poviška. Če pa delavec noči, ga podjetnik ne more siliti k delu ob nedeljah. Odpust neke delavke, ki ga je na ta način izvršil te dni tovarnar Avgust Ehrlich, je bil neupravičen in protizakonit. V takem slučaju mora tovarnar delavcu plačati zaslužek še naprej za 14 dnevno odpovedno dobo. Delavci, branite svoje pravice, dokler jih imate zakonito zaščitene! Pojasnila dobite pri naših organizacijah in tudi zaščite!

PREDAVANJE »SVOBODE«. V sredo, dne 22. novembra se bo vršilo v dvorani Delavske zbornice predavanje o »Začetkih in zgodovini delavskih strokovnih zborov«. Predaval bo s. prof. Teplý. Začetek ob 8. uri zvečer. Pridite prav tako mnogoštevilno kakor zadnjič. — Odbor.

Naše delavstvo se giblje. Zelo bi se motil, kdor bi mislil, da bo šlo naše delavstvo po napornem delu za volitve v Delavsko zbornico v svojih organizacijah na počitek. Nasprotno, sedaj še vidimo, koliko ogromnega dela imamo pred seboj. Sedaj še prav začenjamamo z našim bojem za boljši kos kruha. Predzadnjo nedeljo so zborovali v polni dvorani Delavske zbornice tekstilci iz tovarne Doctor in drug. Sestanku je predsedoval s. Vučko, poročal pa je o važnih vprašanjih s. Adolf Jelen. Zadnjo nedeljo pa so se zbrali zopet zaupniki in delavke ter delavci iz raznih drugih tovarn. Poročal je s. dr. Reisman o zaščiti delavskih zaupnikov in nalogah delavskega časopisa. Po sestanku se je javila cela vrsta sodružic in sodrugov za nabiranje novih naročnikov za »Delavsko Politiko«, odnesli so si s seboj tiskane bloke za nabiranje in prihodnji teden bomo že videli uspeh tega našega novega razmaha za delavskie liste. To je zaenkrat naša najvažnejša naloga, katero bomo gotovo izvedli s takim uspehom, kakor vse drugo, kar so doslej sklenile naše mlade organizacije.

Pomočnik, ki zahteva svojo pravico, kmalu ne bo več varen življenja. Nek pomočnik je delal pri nekem mojstru in ko mu je le-ta odpovedal, je zahteval od njega plačilo nadur. Mojster je uvidel, da mora plačati in je pomočniku odstrel zahtevane denarce. Toda stvar ga je silno jezila in sklenil je maščevanje. Pametna glava jo je kmalu iztuhtal. Sklenil je najeti dva potepina, ki naj bi proti plačilu napadla na kolodvor odhajajočega pomočnika in ga premikastila. Stvar pa je prišla na dan, ker je mojster v svojem

prezgodnjem veselju nad res izvrstno zamišljenim načrtom, o tem nehoti izblebetal ostalim delavcem. Ko so le-ti izvedeli za načrt, so opozorili odhajajočega pomočnika na nevarnost, ki mu preti, obenem so pa smatrali za svojo dolžnost, da so ga spremeljali na kolodvor. Tako se je ta načrt poneverčil. Pomočniki in pomočnice, na delo za obrambo svojih pravic, ne odjenjajte, ne bojte se groženj, vsi v organizacijo in potem nam naj grozi kakršnakoli nevarnost, mi jo bomo premagali!

»Za delavca je dovolj čebula in kos kruha?« Nek inozemski tekstilni tovarnar, ki seveda na debelo dela dobičke, zadnjič ravnotak na debelo znižuje mezzo našemu delavstvu. Ko so se delavci radi tega pritoževali, se je inozemski dobičkar prav značilno odrezal: »Saj imate previsoke meze, delavec naj bo zadovoljen, če ima za obed kos kruha in čebulo.« Tega fabrikanta imamo v evidenci in se naj ne čudi, če mu bodo delavci ob prvi priliki tako zabelili s to njegovo čebulo, da je ne bo nikoli več ponujal delavstvu.

Strokovna predavanja za mizarje in peke. V priključku na mojstrska izpitna predavanja bo mariborska poslovnica obrtno-posvečevalnega zavoda priredila za pomočnike mizarke in pekovske stroke posebna strokovna predavanja, tekom katerih se bodo obravnavala izključno vprašanja dotične stroke. Za mizarje se vrši tako predavanje prihodnjih četrtek, dne 23. novembra točno ob pol 8. uri zvečer v prostorijah Okrožnega odbora, Vetrinjska ulica 11-1. Za pekovske pomočnike bo predavanje trajalo več večerov in se bo vršilo domovno prihodnjih teden. Udeležba je dopustna in za takе interese, ki ne posečajo mojstrskega izpitnega predavanja. Vendar se morajo novi interesenti po prej prijaviti, in sicer mizarški pomočniki do prihodnjega četrtek dopolne, pekovski pomočniki pa do prihodnje sobote pri obrtnozadružnem inspektorju g. Založniku osebno, pismeno ali telefonično (27-85). event. potom svoje strokovne organizacije.

Sprememba pri Hranilnici katoliških mojstrov. V načelstvo »Hranilnica in posilnica katoliških mojstrov v Mariboru« sta bila novo izvoljena člana Ivan Sirak, ključnicačarski mojster v Mariboru in Franc Majcen, mizarški mojster v Židovski ulici. Dosedanji član načelstva Ussar Maks je postal načelnikov namestnik.

Nameravani »Putnikov« izlet v Graz, dne 22. t. m. odpade radi nepredvidenih težkoč.

Vsa enega novega naročnika bom pridobil vsak teden za

„Delavsko Politiko“

To mora biti trden sklep vsakega zaupnika, vsakega zavednega proletarca.

Sodrug! Ako boš to izvršil, uspehi ne bodo izostali

Celje.

Popravek. Prejeli smo: V Vašem cenj. listu štev. 91 z dne 15. novembra t. l. ste prinesli pod rubriko Celje članek »Brezposeln na naslov ekspoziture OUZD«. Ker ta članek ni naslovil na pravi naslov, prosimo, da priobčite ta-le popravek: Ekspozitura OUZD je oddala dobavo premoga tvrdki Franjo Kalan, trgovini s premogom in drvmi v Celju kot najnižjemu ponudniku, ki se je obvezal, da bo premog dobavil franko naši skladisci. Na podlagi tega dogovora je ta premog vskladiščila s pomočjo treh kaznjencev tvrdka Franjo Kalan, ne pa ekspozitura OUZD. — Z odličnim spoštovanjem ekspozitura OUZD v Celju. Uprav. Viktor Smigovc. — Vodstvo ekspoziture OUZD torej ni vskladiščilo premoga s pomočjo kaznjencev, pač pa tvrdka, kateri je oddalo dobavo. Iz tega sledi, da bo treba paziti na to, komu naj se v bodoče oddajajo dobave. Po naše izključno le tistim tvrdkam, ki delajo z delovno silo, katera je podvržena bolniškemu in nezgodnemu zavarovanju. S tem namreč se bo povečalo število zavarovancev, dvignili se bodo prispevki in zmanjšalo se bo pa tudi število brezposelnih. OUZD je socialna institucija, zato bo pri bodočih dobavah vsekdar potrebno, da se bo držal zgornjih smernic.

Večer proletarske prosvete priredi podružnica »Svobode« v Celju v soboto, dne 25. novembra ob 20. uri v dvorani Narodnega doma.

Na programu je: 1. Otvoritvena koračica, Tamburški zbor; — 2. Pevski zbor: Zdravni hrabri bojevni, Volarič: Večer, Adamič, Franica. — 3. Predavanje: Proletarec in kultura. — 4. Recitacijski zbor: M. Klopčič: »Noč«, F. Kozar: Spev 20. stoletja. — 5. Recitacije posameznikov: Bezruč: »Rudar«, Klopčič: »Moj oče«. — 6. Pevski zbor: Gerbič: »Vabilo« in »Pastirček«, koroška narodna: »Treba ni...«, Marseljeza. — Vstopnina: Sedež Din 5.—, stojisce Din 2.—. Celjsko delavstvo naj s svojim obiskom dokaze, da je vredno svoje visoke zmagave v Delavsko zbornico!

Jesenice.

Pričetek diskusijskih večerov.

Vse sodruge in sodružice, včlanjene v SMRJ podružnici na Jesenicah obveščamo, da se pričnejo diskusijski večeri te podružnice v pondeljek, dne 20. novembra ob 18. uri zvečer v srednji dvorani Delavskega doma na Savi.

Dolžnost vsakogar, ki je že prijavljen za diskusijske večere in stremi za samozabrazbo ter napredkom v delavskem pokretu je, pripeljati vsaj še enega s seboj, ki jih bo redno in točno obiskoval ter pazno sledil in se udeleževal debate.

Ni nam bila dana prilika v zgodnjih mla-desti se izobraziti v toliki meri, da bi bili lahko kos velikim nalogam, ki nas čakajo v delavskem gibanju.

Ni nam bilo dano izpolnitni se za nepretrgano borbo, ki jo imamo z našimi nasprotniki. Zakaj? Ker so bili tudi naši očetje delavci in niso imeli denarnih sredstev, s katerimi bi nas podprtli, da se dokopljemo vsaj toliko do izobrazbe, kolikor od nas zahteva življenje, ko stopimo vanj. V današnjem družbenem redu je določena izobrazba v šolah le za one, ki

